

absolut nødvendigt til Familiens nødtørftige Underhold. I Gaar var Lovforslaget om Hjælp til Børn af Enker og af Enkemænd til første Behandling i Landstinget. Der var da en Taler, som udtalte dette, som man saa ofte hører, at man ved den humane Lovgivning i vore Dage efterhaanden berører de arbejdende Klasser al Ansvarsfølelse og alt Initiativ. Dette er ikke rigtigt. Ved den humane Lovgivning stræber man hen imod at skabe saadanne Kaar for den arbejdende Befolkning, at det er muligt for den at bevare Haabet og Modet i Livet og derfor ogsaa bevare Selvfølelsen, Energien og Arbejdslysten. Naar man stiller en Mand i hans gode Arbejdsaar saaledes, at man lader ham arbejde for en Løn, der er ringere end den, der er nødvendig for at skaffe ham og hans Familie det absolut nødtørftige til Livets Ophold, kvæler man alt Initiativ, al Energi, al Ansvarsfølelse i et saadant Menneske. Det er umuligt at bevare et saadant Mod til Livet, en saadan Kraft og Energi, som enhver Familieforsørger bør kunne bevare hos sig, naar Lønnen er saa ringe, at han ikke kan skaffe, hvad der er fornødent til hans Families Underhold. Dette bør vi paa alle Maader modarbejde, og jeg vil ikke længere være med til at stille disse Folk paa Orlogsværftet og paa Hærens Værksteder saa daarligt, at man maa sige, at deres Kaar ere uudholdelige, og at, hvis de forfalde i enhver Henseende, er det overordentlig menneskeligt forklarligt.

Wulff: Jeg har under disse to Budgetter kun Bemærkninger at gøre til de to Ændringsforslag Nr. 249 og 257 om Hærens civile Arbejdere og om Orlogsværftets Arbejdere. Dog vil jeg forinden gøre en lille Bemærkning til den ærede sidste Taler (Zahle) i Anledning af en Ytring af ham, som forbavsede mig. Det drejede sig om Ændringsforslag Nr. 248, hvorunder der er foreslaaet en Anmærkning vedrørende Magasinerne paa Bornholm. Det ærede Medlem maa have husket fejl, naar han sagde, at hans Gruppe havde været villig til at gaa med til dette Forslag, dersom man havde skilt det saaledes, at der var blevet opstillet 10,000 Kr. paa Indtægts siden og 10,000 Kr. paa Udgifts siden. (Zahle: De har hørt forkert!) Jeg beder undskylde, hvis jeg har hørt forkert, men jeg vil gerne sige dette, fordi der kan være andre, der have hørt forkert. Den radikale Gruppe blev i Udvalget spurgt, om den gik med til Forslaget, hvis det blev skilt saaledes — hvad ingen

havde noget imod —, men saa svarede den, at den kun gik med til Indtægtsforslaget, det vil sige til Salget af de gamle Magasiner, men den gik ikke med til Udgiften, Opførelsen af et nyt. Derfor imødekom man ikke Gruppens Ønsker.

Jeg vil saa gaa over til de to Punkter, som det var min Hensigt at omtale. Der foreligger fra socialdemokratisk og radikal Side to Forslag om at bevilge en Forhøjelse af Daglønnen med 20 Ø. for Hærens civile Arbejdere og for Flaadens Arbejdere. Disse Forslag fremkomme som Følge af, at der hos Finansudvalget har været en Deputation fra begge Sæt Arbejdere. Men disse Ændringsforslag, som ere stillede op fra privat Side i sidste Øjeblik, kunne ikke have anden Hensigt end at bringe Sagen under Diskussion. Det kan ikke være en fornuftig Løsning af Spørgsmaalet om at bevilge 20 Ø. daglig mere over hele Linien, haade til dem, der have meget, og til dem, der have lidt. Hensigten kan kun være at bringe Sagen under Diskussion, og denne Diskussion vil jeg da ogsaa deltage i, idet jeg ikke kan tilraade at stemme for den her foreslaaede Løsning af de foreliggende Spørgsmaal.

Jeg skal for det første omtale Henvendelsen fra Hærens Arbejdere, men jeg skal ikke gaa i Detailler, det er der ingen Anledning til. Denne Henvendelse havde noget overordentlig vindende ved sig, idet den fremkom fra Arbejderne og deres overordnede under eet. Fordringerne vare som Følge deraf moderate, i det hele taget rimelige. Der ønskedes visse Lønningsforhøjelser, som i det hele ikke kunde siges at være overdrevne, og vare de det paa et eller andet Punkt, kunde man henvise til, at Københavns Kommune lønede tilsvarende Folk paa lignende Maade. Det er et Argument, som der maaske ikke er Grund til at anerkende, men ogsaa set fra den Side var der ikke stillet ekstravagante Fordringer. I de fleste Tilfælde kunde vedkommende Arbejdere henvise til noget andet, som havde mere virkelig Betydning, nemlig at Staten lønede sine Arbejdere daarligere end private Arbejdsgivere i samme Fag. Det var f. Eks. afgjort Tilfældet med Usseød Klædefabrik, denne Fabrik, med hvis Regnskaber og noget kunstige Overskud vi have beskæftiget os før. Det viste sig, at i denne Fabrik lønnedes 38 Arbejdere med 15¹/₂ Kr. ugentlig, endda iberegnet Dyrtilstillæg, medens de private Arbejdsgivere, som Staten der konkurrerer med, betale 19 Kr.